PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN JEUGD EN ALCOHOL

GEMEENTE LEUDAL (2023-2026)

V. 1

Inhoud

1. Inleiding.....3
2. Uitgangspunten van het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol.....4
2.1. Integrale aanpak.....4
2.2. Alcoholwet.....4
2.3. Nationaal Preventieakkoord Alcohol.....5
2.4. Leefstijlakkoord Leudal (april 2022).....5
3. Evaluatie Preventie en Handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019.....6
3.1. Doelstellingen Preventie en handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019.....6
3.2. Resultaten nalevingsonderzoek 2018 (onderzoek najaar 2017, rapport juli 2018).....6
3.3. Resultaten onderzoeken Gezondheidsmonitor Jeugd (2017, 2019, 2021).....7
3.4. Zijn de algemene doelstellingen van het Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019 gehaald?.....8
4. Ambities en/of doelstellingen 2023-2026.....9
5. Preventie- wat gaan we doen?.....10
5.1. De rol van het Nix 18 overleg en de speerpunten voor de komende jaren.....10
5.2. De speerpunten voor de komende jaren.....11
5.3. Rol van Regiogemeenten.....13
6. Handhaving- wat gaan we doen?.....14
6.1. Toezicht en handhaving.....14
6.2. Sanctiestrategie.....16
7. Communicatie.....17
7.1. Communicatie van de speerpunten.....17
7.2. Communicatiestrategie.....17
7.3. Voortgang en verantwoording.....18
8. Monitoring.....18
9. Financiën.....18

Bijlagen:

Bijlage 1 **Resultaten nalevingsonderzoek 2018**
Bijlage 2: **Resultaten naar aanleiding van onderzoeken gezondheidsmonitor Jeugd (2017-2022) en (jong)volwassenen en ouderen (2020)**
Bijlage 3: **Jaarplanning speerpunten**
Bijlage 4: **Sanctietabel**

1. Inleiding

Waarom een Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol?

Wij vinden het als gemeente Leudal belangrijk om de gezondheid van de inwoners te verbeteren door "gezond leven" te stimuleren en te faciliteren. Dit is onder andere vastgelegd in het Beleidsplan Sociaal Domein (gezamenlijk plan van de gemeenten Leudal, Nederweert en Weert) en het Leefstijlakkoord Leudal van april 2021. Ook de zomernota 2022, de strategische visie "Mooi leven in Leudal" (december 2021) en het coalitieakkoord 2022-2026 "Samen bouwen aan Leudal" benadrukken deze visie. Door roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik aan te pakken, kan de gezondheid worden verbeterd.

(Overmatig)alcoholgebruik is schadelijk voor de gezondheid. Zeker voor kinderen en (jong)volwassenen. Veel van hen starten op vroege leeftijd met het gebruik van alcohol.
De gemiddelde startleeftijd om alcohol te drinken in de gemeente Leudal is 13 jaar.
Met alle gevolgen van dien, het beïnvloedt de fysieke en mentale gezondheid negatief. Schoolprestaties verminderen en het maakt jongeren kwetsbaar voor ongewenste ervaringen zoals bijvoorbeeld (seksueel) geweld. Het is van belang om jongeren en hun ouders bewust te maken van de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik. En hier ook actief mee aan de slag te gaan zodat het alcoholgebruik onder jongeren ook daadwerkelijk afneemt.

Naast het feit dat wij dit als gemeente Leudal belangrijk vinden is het hebben van een gemeentelijk preventie- en handhavingsplan alcohol ook een wettelijke verplichting volgens de Alcoholwet. Er moet iedere vier jaar door de gemeenteraad een preventie- en handhavingsplan alcohol worden vastgesteld. Dit plan geeft aan welke maatregelen de gemeente neemt om het alcoholgebruik met name onder jongeren, te beperken. Dit is bepaald in artikel 43a Alcoholwet (voorheen artikel 43a Drank- en Horecawet).

Dit plan vervangt ons eerder vastgestelde Preventie- en Handhavingsplan Drank- en Horecawet gemeente Leudal 2016-2019.

Het blijft belangrijk dat wij ons als gemeente inspannen dat jongeren het alcoholgebruik uitstellen tot het 18^{e} jaar zoals wettelijk is bepaald. Het wijzigen van een norm kost echter tijd en vraagt een lange adem.

Totstandkoming plan

Het voorliggende plan is tot stand gekomen in samenwerking met onze ketenpartners, te weten: Synthese, Vincent van Gogh, Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD), Centrum voor Jeugd en gezin (CJG), Koninklijke Horeca Nederland (KHN), 9 Negen,
scholen (St. Ursula, SPOLT, Aloysiusstichting) en Politie. Zij hebben de ervaring en kennis van de dagelijkse praktijk.

Om een goede verbinding te leggen tussen de preventieve taken vanuit het gezondheids- en jeugdbeleid én de taken vanuit het toezicht en handhavingsbeleid te bundelen is er vanuit verschillende disciplines een bijdrage geleverd aan dit plan.

2. Uitgangspunten van het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol

2.1. Integrale aanpak

Alcoholgebruik en problemen door alcoholgebruik zijn altijd het resultaat van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, de beschikbaarheid van alcohol en het overheidsbeleid vormen samen een systeem, dat uiteindelijk het gedrag van de gebruiker bepaalt. Alcoholpreventie moet daarom niet alleen op de jongere gericht zijn, maar ook op de sociale omgeving. Onder andere ouders/opvoeders, scholen, (sport-)verenigingen en alcoholverstrekkers moeten in de aanpak worden betrokken.

Als uitgangspunt wordt, net als in het vorige plan, het preventiemodel van Reynolds (2003) gebruikt. De kern van het effectief alcoholbeleid ligt in de samenhang tussen een drietal beleidspijlers: regelgeving, educatie en handhaving. Onderstaande figuur maakt het preventiemodel inzichtelijk. In de overlap van de drie pijlers wordt het integrale preventie- en handhavingsbeleid teruggezien.

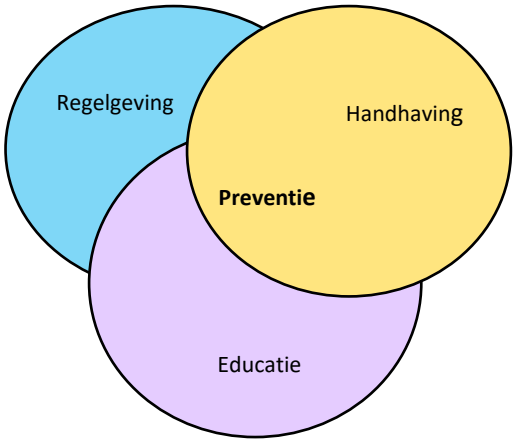

Figuur 1: Preventiemodel Reynolds

2.2. Alcoholwet

De Alcoholwet (voorheen, tot 1 juli 2021 de Drank- en Horecawet) is het belangrijkste wettelijke kader voor het preventief lokaal alcoholbeleid. Hierin is bepaald dat de gemeente ieder vier jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol moet vaststellen (artikel 43a Alcoholwet).

De Alcoholwet heeft als doel om schadelijke gevolgen van alcoholgebruik tegen te gaan en alcohol gerelateerde overlast terug te dringen. De wet valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is daarmee primair een gezondheidswet.

Het toezicht op de naleving van de Alcoholwet is sinds 2013 decentraal geregeld en de verantwoordelijkheid van de gemeente. De burgemeester is het bevoegd orgaan voor de vergunningverlening en voor toezicht en handhaving.

Omdat de gezondheidsrisico's van alcohol voor jongeren erg groot zijn is de leeftijdsgrens voor verstrekking én het aanwezig hebben van alcohol in 2014 verhoogt van 16 jaar naar 18 jaar.

In de laatste wetswijziging van 2021 is de benaming van de Drank- en Horecawet gewijzigd in Alcoholwet. In deze Alcoholwet is bepaald dat de verkoper van alcohol strafbaar is wanneer alcohol wordt verstrekt aan een jongere onder de 18 jaar. Ook is de meerderjarige strafbaar die alcohol koopt en doorgeeft aan een persoon onder de 18 jaar (zogenaamde wederverstrekking).

In diverse andere Nederlandse wetten zijn ook taken vastgelegd, die raakvlakken hebben met alcoholbeleid. Gemeenten zijn bijvoorbeeld vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg) onder meer verantwoordelijk voor het lokale gezondheidsbeleid. Ook zijn in de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de Jeugdwet taken vastgelegd, die raakvlakken hebben met het alcoholbeleid: voorkomen van problemen, tijdig signaleren van problemen en vroegtijdige inzet van zorg en hulp om zwaardere vormen van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp te voorkomen. Dit legitimeert preventief alcoholbeleid.

Het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol bevat de hoofzaken van het alcoholpreventiebeleid en van de handhaving van de wet.

2.3. Nationaal Preventieakkoord Alcohol

In het preventie- en handhavingsplan wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord. In dit landelijk akkoord, dat in 2018 door meer dan 70 partijen is afgesloten, is preventie van problematisch alcoholgebruik (zoals bijvoorbeeld alcoholgebruik onder de 18 jaar en bingedrinken, het meer dan 5 drankjes drinken binnen een korte tijd) één van de drie aandachtspunten, naast preventie van roken en overgewicht.

Een veelheid aan organisaties en maatschappelijke partners waaronder het bedrijfsleven, sportorganisaties en onderwijsinstellingen heeft zich met het Preventieakkoord verbonden aan het terugdringen van problematisch alcoholgebruik in 2040.

Voor jongeren onder de 18 jaar zijn specifieke doelstellingen opgenomen. Zo moet het aantal 12-16-jarigen dat ooit gedronken heeft afnemen van 45% naar 25% in 2040 (bron: Nationaal Preventieakkoord, 2018). Uiteindelijk is het doel om te komen tot 0% alcoholgebruik onder de 18 jaar en een naleving van de leeftijdsgrens door verstrekkers van 100%.

2.4. Leefstijlakkoord Leudal (april 2021)

Het Nationaal Preventieakkoord moedigt gemeenten aan om regionaal of lokaal aan de slag te gaan met een lokaal preventieakkoord in samenspraak met de lokale partners uit de zorg, bedrijfsleven en het onderwijs. Zo is het Leefstijlakkoord Leudal tot stand gekomen.

Een brede kijk op gezondheid en specifiek op het gedachtengoed van positieve gezondheid is het uitgangspunt van dit Leefstijlakkoord. Eén van de thema's van het Leefstijlakkoord Leudal is alcohol- en drugspreventie. Een leven zonder overmatig alcohol en drugsgebruik moet de norm worden. Het is van belang om kinderen, (jong)volwassenen en hun ouders bewust te maken van de schadelijke gevolgen van alcohol- en drugsgebruik. Deze gevolgen zijn vaak niet op korte termijn zichtbaar, maar daardoor niet minder ernstig.

In dit preventie- en handhavingsplan is bewust gekozen voor de beperking jeugd en alcohol. Dus zonder drugsgebruik. *Enerzijds* omdat dit het uitgangspunt van de Alcoholwet is en het wettelijk verplicht is hiervoor een apart plan vast te stellen én *anderzijds* omdat alcoholgebruik vaak als 'normaal' wordt beschouwd en daardoor onderbelicht wordt ten opzichte van drugsgebruik hetgeen toch minder normaal wordt gezien dan alcoholgebruik.

3. Evaluatie Preventie en Handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019

3.1. Doelstellingen Preventie en handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019

Het Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019 kende de volgende algemene doelstellingen.

Een gezonde ontwikkeling van jongeren in de gemeente Leudal:

- Géén alcohol onder de 18 jaar en verantwoord gebruik (binnen de wettelijke kaders) boven de 18 jaar;
- Een open sociaal netwerk, alerte professionals en naleving van regelgeving.

Vervolgens wordt in gegaan op de resultaten van de onderzoeken die vanaf de totstandkoming van het Preventie-handhavingsplan Drank- en Horecawet in 2016 hebben plaatsgevonden. Kortweg een evaluatie.

3.2. Resultaten nalevingsonderzoek 2018 (onderzoek najaar 2017, rapport juli 2018)

Om te toetsen in hoeverre alcoholverstrekkers zich aan de wettelijke leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcohol houden, heeft de Universiteit Twente in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP in het najaar van 2017 en in het voorjaar van 2018 een nalevingsonderzoek uitgevoerd voor de gemeente Leudal.

In vier weekenden hebben diverse onderzoeksteams, elk bestaande uit een 17-jarige en een 18-jarige mysteryshopper (evenveel jongens als meisjes), in totaal 184 geldige aankooppogingen gedaan bij verkooppunten van alcohol. Bezocht zijn horecagelegenheden, supermarkten, slijterijen, cafetaria's en (sport)verenigingen.

Hierbij hebben de jongeren de aankooppogingen gedaan volgens een vooraf geoefend onderzoeksprotocol. De 17-jarige mysteryshoppers hebben in alle situaties de alcoholhoudende drank besteld en afgerekend.

Het gemiddelde nalevingspercentage bedroeg in onze gemeente 25,7%. Met het nalevingspercentage wordt bedoeld hoeveel procent van het aantal verkooppunten tijdens het onderzoek geen alcohol heeft verkocht aan de minderjarige mysteryshoppers.

De mate van naleving van de wettelijke grens van 18 jaar was het hoogste in supermarkten (64,3%), gevolgd door cafetaria's (20,6%), horeca (20,9%), slijterijen (12,5%) en sportkantines (11,1%).

De concrete resultaten/cijfers van het nalevingsonderzoek zijn in **Bijlage 1** te vinden.

Gesteld kan worden dat de naleving van de alcoholverstrekking aan jongeren onder de 18 jaar in 2018 zoals wordt voorgeschreven in de toenmalige Drank- en Horecawet (nu: Alcoholwet) matig wordt nageleefd. Alcohol was in 2018 nog steeds te gemakkelijk verkrijgbaar voor jongeren onder de 18 jaar.

Het nalevingsonderzoek 2018 doet de volgende aanbevelingen:
1. Het verdient aanbeveling het onderzoek van de nalevingscijfers na 2 of 3 jaar te herhalen om na te gaan of beleidsmaatregelen met betrekking tot preventie en handhaving het gewenste effect hebben gehad.

2. Alcoholverstrekkers dienen nadrukkelijk geadviseerd te worden om te allen tijde bij de verkoop van alcohol aan jongeren te vragen naar het ID-bewijs om de exacte leeftijd vast te kunnen stellen. Jongeren jonger dan 25 jaar wordt aanbevolen om bij de aankoop van alcohol het ID-bewijs reeds bij de hand te hebben. Jongeren kunnen worden betrokken bij de vraag hoe dit in de praktijk kan worden nagestreefd.

3. Aanbevolen wordt dat verstrekkers van alcohol een zo eenduidig mogelijk beleid ontwikkelen met betrekking tot het gebruik van hulpmiddelen ten behoeve van het uitlezen van de leeftijd. De gemeente wordt geadviseerd de verstrekkers hiertoe te motiveren en waar mogelijk te faciliteren.

4. Gemeente Leudal wordt geadviseerd jeugdige testkopers in te zetten die onder begeleiding van toezichthouders aankooppogingen verrichten.

5. Aanbevolen wordt de gemeentelijke schenktijden van sportkantines aan te passen. Uit dit en andere mysteryshoponderzoeken in Nederland is gebleken dat in sportkantines waar een schenktijdenbeleid van kracht is op het moment van alcohol-aankooppoging, de naleving zeer hoog is. Hiermee wordt de beschikbaarheid van alcohol onder jongeren duidelijk beperkt. Aanbevolen wordt daarom het schenktijdenbeleid voor para commerciële sportclubs aan te passen.

Terugkoppeling van resultaten aan alcoholverstrekkers
De resultaten van het onderzoek zijn goed gedeeld met de alcoholverstrekkers. Er zijn informatiebijeenkomsten gehouden op het gemeentehuis onder voorzitterschap van de toenmalige burgemeester en ook zijn de verstrekkers geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek en persoonlijk in kennis gesteld met een brief. Hen is gewezen op de mogelijkheden van interventie toe te passen en de mogelijke hulpmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn. Ook zijn affiches en voorlichtingsmaterialen uitgereikt als hulpmiddelen.
In de media is er ook aandacht aan geschonken.

3.3. Resultaten onderzoeken Gezondheidsmonitor Jeugd (2017, 2019, 2021)

Iedere vier jaar voert de GGD Limburg-Noord, net als alle andere GGD'en in Nederland, de Gezondheidsmonitor Jeugd uit samen met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en milieu (RIVM) en GGD Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) Nederland. Bijna alle scholen voor regulier voortgezet onderwijs (RVO) in de regio nemen deel aan dit onderzoek.

Op de scholen die hebben deelnemen aan het onderzoek hebben leerlingen in leerjaar 2 (13-14 jarigen) en leerjaar 4 (15-16 jarigen) een vragenlijst over gezondheid, leefstijl, vrije tijd en school ingevuld. Aan het onderzoek van 2021 hebben 77% van de benaderde leerlingen van St. Ursula Heythuysen en 89% van benaderde leerlingen van St. Ursula Horn deelgenomen.

Het doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen in de gezondheidssituatie van jongeren.

De onderzoeksresultaten worden gebruikt om scholen, gemeenten en de overheid te adviseren over lokaal jeugdgezondheidsbeleid. De resultaten zijn per gemeente zichtbaar via Kennisplein GGD Limburg-Noord. Te vinden op www.ggdlimburgnoord.nl/kennisplein.

Daarnaast ontvangen de deelnemende scholen een rapportage met de onderzoeksgegevens van de eigen leerlingen. Dit onderzoek is dus zeer up to date en geeft met name cijfers over onze eigen regio en eigen gemeente.

In de afgelopen jaren hebben de volgende onderzoeken plaatsgevonden:
- Tussenmeting gezondheidsmonitor Jeugd gemeente Leudal (onderzoek eind 2017, rapport maart 2018);
- Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 gemeente Leudal;
- Gezondheidsmonitor Jeugd 2021, gemeenteprofiel Leudal mei 2022 (onderzoek najaar 2021, rapport mei 2022);
- Gezondheidsmonitor (jong)volwassenen en ouderen (18-65 jaar) (2020).

De concrete cijfers zijn te vinden in **Bijlage 2** en zijn terug te leiden naar de bovenstaande rapporten.

De GGD gezondheidsmonitor Jeugd 2021, gemeente profiel Leudal mei 2022, geeft aan dat de voorheen dalende trend van het alcoholgebruik onder jongeren in onze regio niet langer meer vanzelfsprekend is. In de gemeente Leudal wordt (in vergelijking met onze regio en Nederland) relatief veel gedronken door jongeren.

Positief is dat er een lichte stijging is van de startleeftijd dat jongeren beginnen te drinken.
Van 11,6 jaar in 2005 naar 13 jaar in 2021. Maar dat is nog ver onder het wettelijke vereiste van 18 jaar.

3.4. Zijn de algemene doelstellingen van het Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019 gehaald?

Zoals al eerder aangegeven kent het Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019 de volgende algemene doelstellingen.

Een gezonde ontwikkeling van jongeren in de gemeente Leudal:
- Géén alcohol onder de 18 jaar en verantwoord gebruik (binnen de wettelijke kaders) boven de 18 jaar;
- Een open sociaal netwerk, alerte professionals en naleving van regelgeving.

Bij de beantwoording of de algemene doelstellingen behaald zijn moet de kritische vraag worden gesteld of deze ambitieuze algemene doelstelling wel realistisch en haalbaar was.

De geformuleerde algemene doelstellingen worden vervolgens bekeken.

- *Ad: Geen alcoholgebruik onder de 18 jaar en verantwoord gebruik (binnen de wettelijke kaders) boven de 18 jaar*

Gelet op de cijfers vermeld in **Bijlage 2** kan geconcludeerd dat de doelstellingen zoals verwoord in het preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet gemeente Leudal 2016-2019 niet zijn bereikt ten aanzien van het alcoholgebruik onder de 18 jaar.

Ondanks de inspanningen op preventief gebied wordt er alcohol genuttigd onder de 18 jaar.

- *-Ad: Een open sociaal netwerk, alerte professionals en naleving van regelgeving*

Op preventief gebied zijn er de afgelopen jaren diverse activiteiten uitgevoerd. Deze activiteiten zijn veelal in samenwerking met de partners zoals Synthese, GGD, Vincent van Gogh, scholen, KHN, 9 Negen, Halt en politie uitgevoerd.

Er is een werkgroep Nix 18 opgericht. Een nalevingsonderzoek uitgevoerd.
En er hebben nog tal van andere activiteiten plaatsgevonden.

Enkele voorbeelden worden vervolgens uitgelicht.
- Een Nix 18 campagne voor de gemeente Leudal heeft plaatsgevonden met verstrekking van informatie aan supermarkten, sportverenigingen, jongeren, ouders. De jongerenwerker, BOA en politie hebben supermarkten en slijterijen bezocht. Berichten over de Nix 18 campagne zijn gedeeld op sociale media.

- Ouders konden samen met KHN een kroegentocht doen in de gemeente Weert waarbij ouders gewezen werd op gevaren van het uitgaan en het gebruik van alcohol.

- Educatie vindt regelmatig plaats via ouderavonden op middelbare scholen. Enkele ouderavonden hebben plaatsgevonden met "Helder Theater". Met name deze ouderavonden werden druk bezocht. Ook hebben er online webinars plaatsgevonden met name in de coronatijd. Jongeren krijgen voorlichting op school via schoolprogramma's. Hieronder vallen ook gastlessen van CJG over groepsdruk om de jeugd weerbaarder te maken. Ouders kunnen terecht met vragen bij het CJG.

- GGD, Vincent van Gogh en CJG, Synthese hebben het Pleinfestijn tijdens de carnaval en sporttoernooien bezocht om informatie te verstrekken over het gebruik van alcohol onder jongeren.

- Bij grote evenementen die worden bezocht door veel jongeren worden borden geplaatst van Nix 18. Gewerkt wordt met polsbandjes. Ook zijn er evenementen (bijvoorbeeld het carnavalstreffen van de jongeren) alcoholvrij.

Overigens met betrekking tot de naleving van de wetgeving heeft er de afgelopen jaren niet of nauwelijks toezicht of handhaving plaatsgevonden. Oorzaak is een tekort aan BOA's, andere prioritering van BOA-werkzaamheden en het ontbreken van BOA's die beschikken over de benodigde aantekening van de Alcoholwet.

De basiscontrole, leeftijdscontroles hebben niet of nauwelijks plaatsgevonden.

Daarbij speelt natuurlijk de coronacrisis en de inzet hierop een rol. En ook het feit dat er minder te doen was in de horeca door corona. En evenementen voor de jeugd niet of nauwelijks gedurende twee jaar hebben plaatsgevonden.

Nu de jongeren weer evenementen en de horeca kunnen bezoeken is het denkbaar dat ouders misschien meegaander zijn omdat jongeren toch bijna twee jaar van corona niet veel hebben kunnen ondernemen. Een concreet onderzoek ontbreekt echter hierover.

Anderzijds hebben jongeren elkaar gedurende corona op andere plaatsen opgezocht. Hierbij werd zonder toezicht alcohol gedronken. Het gemeentelijk toezicht daarop heeft slechts beperkt plaatsgevonden.

Concluderend kan gesteld worden dat ondanks de preventieve inspanningen en de alerte professionals de algemene doelstellingen niet gehaald zijn. Er wordt nog veel door jongeren onder de 18 jaar alcohol gedronken en veel ouders staan dit toe en de sociale omgeving van de jongeren vindt dit normaal.

4. Ambities en/of doelstellingen 2023-2026

Zoals al eerder vermeld vinden wij als gemeente Leudal het belangrijk om de gezondheid van inwoners te verbeteren door "gezond leven" te stimuleren. Jonge inwoners moeten zo gezond mogelijk, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Alcohol hoort daar niet bij tot het 18e levensjaar volgens de Alcoholwet.

Hoewel er aanvankelijk volgens de cijfers zoals opgenomen in **Bijlage 2** een dalende trend was ingezet ten aanzien van het alcoholgebruik onder jongeren in de gemeente Leudal is het alcoholgebruik weer hoger en nog te hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde en de norm van de Alcoholwetgeving.

Zoals aangegeven zijn de algemene zeer ambitieuze doelstellingen van het Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet 2016-2019 niet gehaald.

Het blijkt dat een verandering in het alcoholgebruik onder de 18 jaar een lange adem nodig heeft. Want meer nog dan de wijziging in de wetgeving heeft het te maken met een cultuurverandering waar we met z'n allen voor verantwoordelijk zijn. Van jongeren zelf, ouders, ondernemers, scholen, (sport)verenigingen, alcoholverstrekkers tot aan de gemeente toe.

Samen met onze partners Synthese, Vincent van Gogh, GGD, CJG, KHN, 9 Negen, scholen (St. Ursula, SPOLT, Aloysiusstichting) en Politie, zijn wij tot de volgende ambities en doelstellingen gekomen.

Ambities en doelstellingen voor komende periode 2023-2026
Voor het nieuwe Preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol gemeente Leudal (2023-2026) wordt uitgegaan van de volgende ambities en doelstellingen.

Ambities
Met betrekking tot ambities wordt aangesloten bij het beleidsplan sociaal domein (gemeenten Leudal, Nederweert en Weert):

1. Meer jeugdigen groeien gezond en veilig op en krijgen gelijke kansen om talenten te ontwikkelen;
2. Meer inwoners van de gemeente Leudal hebben een gezonde levensstijl.

Doelstellingen
Voor de komende periode (2023-2026) zijn de volgende concrete doelstellingen geformuleerd dit in vergelijking met de eerdere concrete onderzoeksresultaten van de gezondheidsmonitor Jeugd 2021, gemeenteprofiel Leudal mei 2022 (onderzoek najaar 2021, rapport mei 2022):

1. Jongeren zijn zich meer bewust van gezondheidsrisico's van het gebruik van alcohol onder de 18 jaar zodat de gemiddelde leeftijd waarop jongeren starten met het drinken van alcohol is gestegen (concreet: er wordt op een oudere gemiddelde leeftijd van 13 jaar gestart met alcohol drinken);

2. Ouders en/of opvoeders zijn zich meer bewust van gezondheidsrisico's van het gebruik van alcohol onder de 18 jaar zodat de tolerantie van ouders en/of opvoeders ten opzichte van alcoholgebruik door hun kinderen is afgenomen (concreet: de procentuele cijfers van ouderbetrokkenheid over o.a. afspraken zijn gestegen);

3. Het risicovol alcoholgebruik (binge drinken) onder jongeren is procentueel afgenomen (concreet: lager dan 32%);

4. Verstrekkers van alcohol (ouders, broers, zussen, supermarkten, slijterijen, horeca-inrichtingen, sport- en cultuurverenigingen enz.) houden zich aan de leeftijdsgrens van 18 jaar;

5. Effectieve continue controle en hercontrole op de naleving van de wettelijke leeftijdsgrens bij verstrekkers;

6. Duidelijke eenduidige communicatie over alcoholgebruik. (Beslist geen alcohol onder de 18 jaar; er zijn alternatieven voor alcohol; aanhaken op de Nix 18 campagnes; alcoholgebruik heeft negatieve invloed op de ontwikkeling van jongeren).

5. Preventie- wat gaan we doen?

5.1. De rol van het Nix 18 overleg en de speerpunten voor de komende jaren

In overleg met de betrokken ketenpartners, te weten Synthese, Stichting Vincent van Gogh, GGD, CJG, scholen St. Ursula, Aloysius, Spolt, KHN, 9 Negen namens alle (sport)verenigingen, Politie, is en wordt gekeken welke activiteiten voor alcoholpreventie met betrekking tot jongeren onder de 18 jaar ondernomen kunnen worden.

Kort wordt in gegaan op de rol van de betrokken partners.

- Synthese is de voorzitter van het Nix 18 overleg en versterkt de verbinding tussen jongeren en hun omgeving. De jongerenwerker van Synthese heeft een signalerende functie en een voorlichtingsrol richting de jongeren.

- De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) zorgt voor monitoring zoals de Jongerenmonitor. Zorgt voor de jeugdgezondheidszorg, is actief op scholen en heeft een signalerende rol.

- Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Midden-Limburg geeft informatie en advies. Naast het houden van themabijeenkomsten, workshops, gastlessen wordt er informatie en advies en persoonlijke ondersteuning geboden aan ouders. Het CJG heeft bij alle scholen een contactpersoon die ook op bepaalde tijden op de school aanwezig is.

- Vincent van Gogh verzorgd preventieve activiteiten op het gebied van alcohol en drugs. Cursussen, trainingen, thema-avonden, voorlichtingsbijeenkomsten en (individuele) informatie- en adviesgesprekken worden verzorgd. Vrijwilligers krijgen instructies voor de verstrekking van drank in kantines en in de horeca. Ook heeft Vincent van Gogh een behandelfunctie bij de verslavingsproblematiek.

- 9 Negen levert combinatiefunctionarissen sport en bewegen voor de gemeenten en heeft contacten met de (sport)verenigingen in de gemeente Leudal.

- De scholen (St. Ursula, Aloysius, Spolt) geven aan jongeren op (speciaal) basisonderwijs en voortgezet (speciaal)onderwijs voorlichting en educatie over alcoholgebruik. Scholen hebben daarnaast ook een signalerende functie.

- De scholen krijgen advisering en ondersteuning bij voorlichting en integrale aanpak alcoholpreventie door de GGD, Vincent van Gogh, Synthese en CJG.

- Politie en BOA's zijn er voor de handhaving van de wet. Daarnaast hebben ze ook een signalerende functie en hebben ze een voorlichtingsrol richting jongeren. Vroeg signalering gebeurd ook door hen. Parken en hangplekken hebben extra aandacht. Ook op uitgangsavonden is er aandacht als de jongeren overlast veroorzaken.

- De regio-adviseur van Koninklijke Horeca Nederland is sparringpartner namens de horecaondernemers uit de gemeente Leudal. KHN maakt zich sterk voor een professionele en toekomstig bestendige horeca.

Het doel van het overleg is het uitdragen van het beleid dat onder meer volgens het preventie- en handhavingsplan jeugd en alcohol wordt vastgelegd. En het uitwisselen van bevindingen, het elkaar informeren over actuele zaken, het elkaar stimuleren en afstemmen.

Het overleg vindt een keer in de drie maanden plaats.

5.2. De speerpunten voor de komende jaren

Vanwege de aantal actief betrokken ketenpartners in het Nix 18 overleg wordt er gewerkt met gezamenlijke speerpunten en worden deze speerpunten per kalenderjaar geprioriteerd, aangevuld en geactualiseerd. Dit gebeurt in overleg met de portefeuillehouder.

De concrete jaarplanning van de acties die wordt opgepakt vanuit het Nix 18 overleg voor 2023 en zo mogelijk voor de komende jaren is te vinden in **Bijlage 3.**

Voor 2023 staan in ieder geval de volgende drie speerpunten op de planning. Deze komen voort uit een omgevingsanalyse rond de jongeren. Invulling wordt hieraan gegeven door multidisciplinaire werkgroepen. Deze werkgroepen zijn samengesteld vanuit de ketenpartners van het Nix 18 overleg. In de werkgroepen wordt integraal samengewerkt en worden de speerpunten aangepakt. Zo wordt er gestructureerd gewerkt en blijft het behapbaar.

Speerpunt 1. Project drankketen

Voor 2023 staat onder andere het project drankketen op het programma. Het is de bedoeling dat drankketen van jongeren door de jongerenwerker van Synthese worden benaderd en bezocht en dat er vervolgens een voetbaltoernooi voor de bezoekers van de verschillende drankketen wordt georganiseerd. De verschillende drankketen strijden dan tegen elkaar.
Hierbij zal vooraf het gesprek aangegaan worden met jongeren en het alcoholgebruik onder jongeren bespreekbaar worden gemaakt. Ook komen er tijdens het gesprek andere zaken aan de orde zoals brandveiligheid van de drankkeet, EHBO, ouderbetrokkenheid.
Doel: inspectie drankketen, voorlichting en contacten leggen met jongeren die drankketen bezoeken.

Speerpunt 2. Contact met verenigingen

Alcohol wordt verstrekt op meerdere plaatsen. In supermarkten, slijterijen, horeca-inrichtingen, gemeenschapshuizen, in kantines van (sport)verenigingen en bij evenementen die vaak door verenigingen worden georganiseerd.

Er ligt bij deze alcoholverstrekkers en dus ook bij de (sport)verenigingen een belangrijke taak voor het niet schenken/verkopen aan jongeren onder de 18 jaar en verantwoord schenken aan jongeren boven de 18 jaar.

Het onderhouden van de contacten met deze alcoholverstrekkers is van groot belang.
Naar aanleiding van de resultaten van het nalevingsonderzoek dat in 2018 heeft plaatsgevonden is er voorlichting gegeven aan supermarkten, horeca en (sport)verenigingen over het verantwoord alcohol gebruik. En zijn de alcoholverstrekkers verzocht om hieraan actief mee te werken. Voorlichtingsmateriaal is aangeboden. De alcoholverstrekkers zijn geïnformeerd over manieren waarop snel gecontroleerd kan worden of iemand de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

Ook is gewezen op het feit dat barvrijwilligers verplicht zijn een IVA-cursus (instructie Verantwoord Alcohol schenken) te volgen om verantwoord alcohol te verstrekken. Vincent van Gogh die de IVA instructie verzorgt gaat bij de instructie in op preventie en gevolgen van het alcoholgebruik onder jongeren.

Omdat de Alcoholwet gewijzigd is op het onderdeel van wederverstrekking en de wederverstrekking strafbaar is geworden zal Vincent van Gogh hier specifiek aandacht aan besteden bij de IVA-instructie.

Voor 2023 zal contact worden gezocht met JOGG-team fit (JOGG staat voor Jongeren op Gezond Gewicht). Het JOGG vormt een werknet van gemeente, maatschappelijke organisaties en bedrijven om de jeugd te laten opgroeien tot een gezonde generatie.

Team fit is de werkwijze waarmee JOGG zich inzet voor een gezondere sport-, buurt- en vrijetijdsomgeving, onder andere door het voedingsaanbod gezonder te maken. Er is aandacht voor verantwoord alcoholgebruik. Van hieruit is het de bedoeling dat contact gezocht wordt met verenigingen.

Er wordt gedacht om te starten met verenigingen in een beperkt aantal kernen. En dan met name de voetbalvereniging, Kindervakantiewerk en de carnavalsvereniging. En vervolgens dit uit te breiden naar andere kernen.
Doel: duurzame dialoog opstarten en voorlichting geven.

Speerpunt 3. Contact met ouders
Eerder werd al uitgelegd dat preventieve activiteiten niet alleen op het individu gericht moeten zijn, maar ook op de sociale omgeving van de jongeren. Met name ouders/opvoeders, hebben invloed op het alcoholgedrag van jongeren.

Ouders/opvoeders zijn de eerstverantwoordelijken voor het opgroeien van hun kind(eren). Ouders wijzen hun kind(eren) op gevaren, stellen regels en grenzen en zien hierop toe.

Om een cultuuromslag te bereiken is het belangrijk de jongeren, maar vooral ook hun ouders te bereiken. Ouders hebben veel invloed op het drinkgedrag van hun kinderen. Het blijkt dat jongeren met name in de thuisomgeving het vaakst alcohol nuttigen.

Uit onderzoek blijkt dat als ouders met hun kind praten en afspraken maken over drankgebruik, dit leidt tot minder drankgebruik en het uitstellen van drankgebruik. Ouders hebben vaak meer invloed dan zij zelf denken. Als meer ouders een Nix 18 afspraak maken heeft dit een groot positief effect op het latere drinkgedrag van de jongeren.

Bij ouders is het belangrijk om kennis over de schadelijke effecten van alcohol over te dragen en te benadrukken hoe effectief hun eigen rol kan zijn. Het is ook belangrijk om handvatten te bieden om grenzen te stellen en zaken bespreekbaar te maken met hun kind. Door op verschillende momenten en in verschillende settings ouders voorlichting te geven en te communiceren over verantwoord alcoholgebruik worden de kennis en vaardigheden van de ouders vergroot. Tijdens corona zijn digitale webinars ingezet om ouders op een laagdrempelige manier te bereiken.
Dit is zeer positief ervaren. Vanaf thuis kon makkelijk, eenvoudig en vaak anoniem worden deelgenomen aan een webinar. Voor 2023 en volgende jaren staan wederom webinars op de planning waarbij de schadelijkheid van alcohol drinken door jongeren aan orde komt.

Daarnaast is er online ook informatie te vinden. Ouders kunnen hierop worden geattendeerd. Via communicatie kunnen er wegen gezocht worden om ouders attent te maken op het online informatiemateriaal.

Voorlichting komt ook aan de orde tijdens ouderavonden op scholen. Aparte avonden over het drankgebruik van jongeren worden overigens minder bezocht dan een ouderavond waarbij dit onderwerp als subthema wordt aangeboden. Het voornemen bestaat om een of twee keer per jaar via de scholen een informatieve ouderavond te organiseren gekoppeld aan trens of ontwikkelingen die binnen de school spelen of wat in de omgeving speelt.

Verder wordt gekeken naar een aanvullende voorlichting.
Ouders vinden het lastig om hun kinderen op drankgebruik te “sturen” en het gesprek hierover aan te gaan. Voorlichting hierop en hoe afspraken door ouders met kinderen kunnen worden gemaakt over het alcoholgebruik is van belang.

Ook is het de bedoeling ouders meer van informatie te voorzien door middel van nieuwsbrieven via de scholen. De nieuwsbrief is vaak het enige middel van school in de communicatie naar ouders. In de nieuwsbrieven kan aandacht zijn voor de campagnes, ouderavonden, webinars enz. Onderzocht wordt hoe persoonlijke benadering van moeilijke bereikbare ouders kan plaatsvinden.

Bij sommige ouders werkt het eigen alcoholgebruik contra productief. Het nuttigen van alcohol om te ontspannen of voor de gezelligheid zit sterk verweven in onze samenleving. Mogelijk dat een programma waarbij een combinatie wordt gelegd tussen het gebruik van de ouders en de kinderen extra effectief kan zijn.

Scholen zijn een geschikte omgeving om tijdens reguliere lessen met jongeren in gesprek te gaan over alcohol gebruik. Jongeren worden bewust gemaakt van de schadelijkheid van alcohol (en eventueel andere verslavende middelen, sociale media en gamen) en de rol van groepsdruk. Door kennis en weerbaarheid van jongeren te vergroten worden zij in de kracht gesteld om gezonde keuzes te maken, ook met betrekking tot alcohol.

Vincent van Gogh besteedt aandacht aan voorlichting van de alcoholproblematiek. Dat gebeurt op scholen. Maar ook op andere locaties waar jongeren bij elkaar komen. Waar mogelijk worden er ouders bij betrokken.

Naast Vincent van Gogh wordt er ook voorlichting gegeven door Synthese en Centrum van Jeugd en gezin.

Doel: in contact komen met ouders en voorlichting geven.

Overige speerpunten volgende jaren
Naast deze speerpunten wordt extra aandacht besteed aan:
- Voorlichting gericht op natuurlijke momenten zoals voorafgaand aan jaarwisseling, carnaval en kermisperioden;
- Voorlichting over nieuwe verbod wederverstrekking in het kader van de Alcoholwet;
- Laaggeletterden;
- Voorlichting over (mogelijk) nalevingsonderzoek

De speerpunten voor de komende jaren kunnen uiteraard nog worden aangevuld.
Per kalenderjaar wordt een voorstel door het Nix 18 overleg gedaan dat vervolgens met de verantwoordelijke portefeuillehouder wordt afgestemd. Zodoende kan beter op ontwikkelingen en trends worden ingesprongen. Een vervolg nalevingsonderzoek door de universiteit Twente in samenwerking met STAP is een optie voor 2024/volgende jaren.

5.3. Rol van Regiogemeenten
Alcoholpreventie in een gemeente is maatwerk. De omstandigheden in iedere gemeente zijn anders. De grootte van de gemeente en het wel of niet hebben van centrumfunctie en het hebben van een uitgaansgebied, stads- of plattelandsgemeente zijn spelen hierbij een rol. Gemeenten kunnen van elkaar leren en staan voor dezelfde uitdagingen. Daarom wordt op het gebied van alcoholpreventie regelmatig ambtelijk contact opgenomen met regiogemeenten om ervaringen uit te wisselen, daarvan te leren en nieuwe ideeën op te doen. Er is een regionaal overleg jeugd en alcohol waarvan de GGD de trekker is.

Gekeken wordt naar welke programma's de afgelopen jaren succesvol zijn gebleken en of deze in andere gemeenten ook van waarde kunnen zijn.

Korte lijnen met andere gemeenten zijn van belang omdat jongeren uit onze gemeente ook in de omliggende gemeenten en/of op stap gaan. En anderzijds jongeren uit andere gemeenten ook naar school en/of op stap gaan in onze gemeente.

6. Handhaving- wat gaan we doen?

De Alcoholwet heeft zowel een gezondheids- als een openbare orde en veiligheidsperspectief. Door middel van naleving van de Alcoholwet wordt bijgedragen aan het voorkomen van gezondheidsschade bij jongeren en verstoringen van de openbare orde. Sinds 1 januari 2013 is de gemeente verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving op de Alcoholwet. Hiermee vervalt het toezicht van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

6.1. Toezicht en handhaving

Toezicht

De gemeentelijke BOA's (Buitengewone Opsporingsambtenaren) verzorgen het toezicht op de bijzondere wetten (waaronder de Alcoholwet), de Algemene verordening gemeente Leudal, de Uitvoeringsregels Algemene verordening gemeente Leudal en het alcoholgebruik in de openbare ruimte. Het meeste toezicht vindt plaats na meldingen bij overlast of hinder. De meldingen worden geregistreerd en daarna in behandeling genomen. Vanaf 2023 gaat de gemeente Leudal meer aandacht besteden aan preventieve controles. Toezicht op horeca en evenementen hoort hier ook bij.

Er vinden controles plaats in de horeca (cafés, discotheken, restaurants, slijterijen, gemeenschapshuizen, kantines (sport)verenigingen) en bij evenementen.

Alcoholverstrekkers kunnen gecontroleerd worden op het naleven van de vergunningvoorschriften van de alcoholwetvergunning (zoals onder andere de aanwezigheid van de leidinggevende, schijnbeheer en sluitingstijden), op het schenken van alcohol aan jongeren jonger dan 18 jaar, wederverstrekking van alcohol. Jongeren kunnen ook gecontroleerd worden op drankgebruik. Wederverstrekking van alcohol is onlangs als verbod toegevoegd in de Alcoholwet (artikel 45a).

Handhaving

Met betrekking tot de handhaving van de Alcoholwet is de handhavingsprioriteit voor de gemeente Leudal om door middel van naleving van de Alcoholwet bij te dragen aan het voorkomen van gezondheidsschade. Handhaving is noodzakelijk om het gewenste effect te bereiken met betrekking tot onder andere het naleven van de leeftijdsgrens.

De gemeente heeft diverse handhavingsmiddelen die toegepast kunnen worden als de bepalingen van de Alcoholwet worden overtreden. Er kan zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk worden opgetreden.

Bestuursrechtelijk kan worden opgetreden naar aanleiding van reguliere controles of naar aanleiding van klachten, meldingen en/of handhavingsverzoeken die bij de gemeente worden ingediend.

Wettelijk is de gemeente gehouden om daar waar zij bestuursrechtelijk optreedt te kiezen voor het meest geëigende middel. Hierbij wordt meestal gekozen voor het opleggen van een *dwangsom.* De overtreder verbeurt dan een bedrag per keer dat de overtreding wordt begaan of per tijdseenheid dat de overtreding voortduurt.
Ook kan een *bestuurlijke boete* worden opgelegd. De verplichting tot het betalen van een geldsom. Hiervoor moet een overtreding zijn geconstateerd.
Past de gemeente *bestuursdwang* toe, dan wordt de overtreding ongedaan gemaakt. Indien mogelijk worden de kosten dan door de gemeente op de overtreder verhaald.

Voor welke oplossing gekozen wordt zal per geval bekeken moeten worden.

Er wordt vaak geprocedeerd tegen handhavingsbesluiten die de gemeente neemt. Dat is logisch: de belangen zijn vaak groot.

Het opleggen van maatregelen moet geen op zichzelf staand doel zijn. De uitdaging is om een verbinding te maken tussen de preventietaken en de handhavingstaken, zodat deze elkaar aanvullen. De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties ondernomen worden is omschreven in het handhavinguitvoeringsplan voor de Alcoholwet.

Taken
In het Uitvoeringsprogramma (UP) in een oogopslag zijn de taken op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) opgenomen van de gemeente Leudal. In dit programma is opgenomen welke activiteiten de gemeente Leudal gepland heeft om uit te voeren in het kader van het gemeentelijke VTH-taken. Afhankelijk van de prioriteit (uitkomst van de risicoanalyse) en de beschikbare capaciteit wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma vastgesteld.

De sanctiestrategie is een onderdeel van de gemeentelijke handhavingsstrategie. In de sanctiestrategie legt de gemeente vast hoe zij reageert wanneer er geconstateerd wordt dat regels uit de Alcoholwet, de Algemene verordening gemeente Leudal of de voorschriften die verbonden zijn aan Alcoholwetvergunningen niet worden nageleefd.
Het belang van de sanctiestrategie is dat de gemeente vooraf kenbaar maakt hoe ze gebruik maakt van de bevoegdheid tot het opleggen van sancties. Daarbij is het van belang de bevoegdheid te gebruiken met inachtneming van de wettelijke bepalingen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Degene die niet-naleeft kan in de sanctiestrategie lezen welke overheidsreactie kan worden verwacht. In paragraaf 6.2 wordt nader ingegaan op de sanctiestrategie.

Waarop zien we toe in het kader van de Alcoholwet?
Zoals al eerder aangegeven zijn de landelijk geldende regels voor het schenken van alcohol opgenomen in de Alcoholwet. Daarnaast zijn er regels te vinden in de Algemene verordening gemeente Leudal en de Uitvoeringsregels Algemene verordening gemeente Leudal. Ook moet een horecabedrijf voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit.

Om een vergunning voor een horecabedrijf te krijgen, moet de houder van een inrichting aan eisen voldoen. Voor een tijdelijke ontheffing op grond van artikel 35 Alcoholwet gelden minder eisen.

Het verbod om alcohol aan jongeren onder de 18 jaar te verstrekken geldt voor alle verstrekkers van alcohol.

Het verbod op wederverstrekking is nieuw in de Alcoholwet (artikel 45 a). Het gevolg van strafbaar stellen van wederverstrekking is dat nu drie personen een boete kunnen krijgen als een minderjarige in een voor publiek toegankelijke plaats alcohol drinkt, te weten:
1. De meerderjarige die alcohol wederverstrekt;
2. de minderjarige die de alcohol heeft en
3. de verstrekker.
Tenminste als aangetoond kan worden dat overduidelijk was dat de drank werd doorgegeven. Voorlichting op het verbod op "wederverstrekking" is van belang.

Handhavingsprioriteiten
Gezien de doelstellingen van het dit preventie- en handhavingsplan ligt de prioriteit voor toezicht en handhaving op het verbod op overtreding van de leeftijdsgrens. Dit geldt voor zowel de jongeren als hun ouders en de professionele verstrekkers van alcohol.
Bewustwording is voor ouders en jongeren van belang. Bij herhaalde overtredingen zal echter wel gesanctioneerd gaan worden.

Ten aanzien van andere verstrekkers van alcohol zoals supermarkten, slijterijen, café's, restaurants, discotheek, gemeenschapshuizen, kantines van (sport)verenigingen ligt de focus op de naleving van de regelgeving. Van hen mag worden verwacht dat zij zich bewust zijn van de regels en de maatschappelijke verantwoordelijkheid. De prioriteit ligt bij de verstrekkers op locaties waar veel jongeren komen. Zij ontvangen bij een geconstateerde overtreding niet eerst een waarschuwing, maar krijgen direct een gepaste bestuurlijke maatregel. Dit ook om herhaling te voorkomen.

De structurele basiscontroles zijn primair gericht op de naleving van de vergunningvoorschriften naast het toezicht op de leeftijdsgrens.

Evenementen met doelgroep jongeren
De gemeente Leudal streeft er naar evenementen veilig en gezond te laten verlopen zonder incidenten met alcohol, drugs, geweld of overlast. Risico's door alcohol- en drugsgebruik moeten zoveel mogelijk worden beperkt door de inzet van maatregelen en interventies die vooraf, tijdens of na het evenement kunnen worden ingezet. Het alcoholgebruik wordt met de organisator van grotere evenementen besproken in een vooroverleg en evaluatie-overleg. Bij de grotere evenementen is een veiligheidsplan vereist. Hierin moet de organisator ook aangeven hoe de alcoholverstrekking gaat plaatsvinden en hoe alcoholmisbruik wordt voorkomen.

De verantwoordelijkheid voor het evenement ligt bij de organisator van het evenement. Het toezicht op het evenement ligt ook primair bij de organisator. Bij grote(re) evenementen kan door de gemeente geëist worden dat de organisator zich laat bij staan door gecertificeerde beveiligingsbedrijven.

De BOA's en in mindere mate de politie zien er op toe dat de organisator de vergunningsvoorschriften van onder andere de ontheffing op grond van artikel 35 Alcoholwet (zogenaamde tijdelijke tapontheffing) naleeft. Deze controles zijn voornamelijk gericht op de naleving van de leeftijdsgrenzen.

Bij evenementen met jongeren als doelgroep zal specifiek gecontroleerd gaan worden op de alcoholverstrekking aan jongeren.

Ook vinden risico gestuurde controles plaats tijdens publiek toegankelijke evenementen die door de burgemeester als risico-evenement worden bestempeld. Gedacht wordt daarbij aan carnaval en kermis.

Bezit van alcohol
Het doel van controles is naast sanctionering van overtredingen, met name de bewustwording van de gezondheidsrisico's te bevorderen. Minderjarigen krijgen naast een waarschuwing ook een HALT-verwijzing. De ouders/verzorgers worden ingelicht. Bij een tweede overtreding volgt een geldboete.

6.2. Sanctiestrategie
De wettelijke bevoegdheid tot het handhaven van wetten en regels is geregeld in artikel 125 Gemeentewet en hoofdstuk 5 Algemene wet bestuursrecht. In de Alcoholwet zijn de handhavingsinstrumenten apart geregeld.

De gemeente Leudal heeft de overtredingen grofweg in drie categorieën opgedeeld met een eigen aanpak.
Er wordt onderscheid gemaakt in:

- Categorie 1 (rood) overtredingen (spoedeisend)Hierbij wordt direct de sanctie opgelegd. Het betreft urgente, ernstige zaken die direct beëindigd moeten worden. Sprake is van een acuut gevaar voor natuur en milieu en/of de volksgezondheid is in gevaar en/of de veiligheid is in het geding. Er is snelheid vereist om tot beëindiging van de overtreding te komen. Vanwege de spoedeisendheid is er geen ruimte om eerst een zienswijze te vragen.

- Categorie 2 (geel)
  Dit zijn ernstige overtredingen maar er is geen sprake van een acute (gevaar)situatie. In dit geval wordt eerst een voornemen kenbaar gemaakt tot het opleggen van een sanctie (stap 1), om vervolgens de sanctie zelf op te leggen (stap 2).

- Categorie 3 (groen)
  Dit zijn de overige overtredingen, in ernst geringer van aard. In dit geval wordt eerst een ambtelijke waarschuwing gegeven (stap 1), dan het voornemen tot opleggen van de sanctie (stap 2) en vervolgens bij volharding volgt de sanctie (stap 3).

Sanctietabel
In **Bijlage 4** is een sanctietabel opgenomen waarin per overtreding van de Alcoholwet, de Algemene verordening gemeente Leudal en de Uitvoeringsregels Algemene verordening gemeente Leudal is aangegeven welk stappenplan wordt gevolgd (categorie 1,2 of 3) en welke sancties worden ingezet.

7. Communicatie

De huidige wet- en regelgeving in combinatie met de resultaten van lokale onderzoeken uit de afgelopen jaren en het Leefstijlakkoord Leudal (2022) zijn richtinggevend voor onze ambities, doelstellingen en aanpak in de voorliggende periode. Vanwege de breedte van de thema's en de omvang van het aantal actief betrokken ketenpartners is geadviseerd om zoals al eerder aangegeven gezamenlijk speerpunten vast te stellen en hierin (per jaarschijf) te prioriteren. Middels multidisciplinaire werkgroepen wordt hier invulling aan gegeven. Dit borgt een integrale aanpak.

Daarnaast wordt in deze aanpak actief gezocht naar kruisverbindingen met andere beleidsvelden zoals onder andere inclusiviteit en laaggeletterdheid.

7.1. Communicatie van de speerpunten

Vanuit het landelijke Nix-18-preventiegedachtegoed zijn voor onze gemeente komend jaar drie speerpunten benoemd. Deze komen voort uit een omgevingsanalyse rond de jongeren.

Voor 2023 zijn de volgende speerpunten benoemd:

- Speerpunt 1. Project drankketen
- Speerpunt 2. Contact met verenigingen
- Speerpunt 3. Contact met ouders

Naast deze speerpunten wordt extra aandacht besteed aan:

- voorlichting gericht op natuurlijke momenten zoals jaarwisseling, carnaval en kermisperioden;
- voorlichting over nieuwe verbod wederverstrekking in het kader van de Alcoholwet ;
- laaggeletterden
- voorlichting over (mogelijk) nalevingsonderzoek.

Per speerpunt wordt door de betreffende werkgroep een communicatieplanning gemaakt die afgestemd wordt met de adviseur communicatie. Daarin komen onder andere naar voren: een kick-off, inhoudelijke of projectmatige mijlpalen, berichten uit de praktijk, het delen van bereikte effecten en resultaten, een evaluatie en een blik vooruit.

Maar allereerst wordt deze aanpak na vaststelling van het 'Preventie- en handhavingsplan Jeugd en Alcohol' door de gemeenteraad actief richting inwoners, (keten)partners, maatschappelijke organisaties, pers en media uitgedragen. Daarmee wordt een duidelijk beeld geschetst wat de samenleving van dit beleid gaat merken en waarom dat gedaan wordt (gewenste effect). Vervolgens wordt hier verder inhoudelijk en communicatief invulling aan gegeven aan de hand van de drie speerpunten.

7.2. Communicatiestrategie

De rode draad door de speerpunten is voorlichting. Door met speerpunten en multidisciplinaire werkgroepen te werken, wordt geborgd dat er eenduidig vanuit het centrale gedachtegoed wordt gecommuniceerd door partner die zich het dichtste bij de doelgroep bevindt. Dit laatste vergroot de ontvankelijkheid van de doelgroep voor de boodschap.

Het verstrekken van voorlichting is echter een middel en is geen doel op zich. Het doel is om het gewenst gedrag bij de doelgroepen teweeg te brengen. Een gedragsaanpassing gaat meestal niet van vandaag op morgen. Daarom wordt per speerpunt gewerkt aan de hand van de strategie 'kennis, houding en gedrag'. Hierbij is het interactief communiceren met de doelgroepen en het aangaan van een duurzame relatie het uitgangspunt. Met andere woorden: we zetten in op het aangaan van de dialoog in plaats van enkel het zenden van informatie of doorverwijzen naar digitale platformen.

Wat willen we op hoofdlijnen bereiken per element van deze strategie?

Kennis:

- Het verschaffen van volledige informatie op basis van de nieuwste inzichten;
- Het wegnemen van onjuiste of achterhaalde kennis en vooroordelen;
- Bewustwording van eigen gedrag.

Houding:
- Het versterken van de positieve houding ten aanzien van deze informatie;
- Het belang, het voordeel en de noodzaak inzien en dit omarmen.

Gedrag:
- Het in de praktijk daadwerkelijk uitvoering geven aan het gewenste (voorbeeld)gedrag.

7.3. Voortgang en verantwoording
De voortgang en stand van zaken van deze speerpunten vormen de agenda van het periodiek overleg zowel ambtelijk met de ketenpartners (Nix-18 overleg) als bestuurlijk ter afstemming en informering van de portefeuillehouder. Feedback uit deze overleggen wordt meegenomen in onze verdere aanpak.

8. Monitoring

Het preventie- en handhavingsplan bevat concrete te behalen doelstellingen voor wat betreft het alcoholgebruik door jongeren. Deze doelstellingen zijn onder andere gebaseerd op de resultaten van de jongerenmonitor die via de GGD Limburg-Noord is afgenomen. Daarnaast bestaat ook nog de (jong) volwassenen monitor (doelgroep 16-25 jaar).

Via de vierjaarlijkse Gezondheidsmonitor Jeugd van de GGD Limburg-Noord wordt inzichtelijk gemaakt hoe het alcoholgebruik onder jongeren in Noord-Limburg zich ontwikkelt. Op deze manier wordt de vinger aan de pols gehouden. In het najaar 2021 heeft er in verband met corona een extra meting Gezondheidsmonitor Jeugd plaatsgevonden. De volgende monitor gaat in 2023 plaatsvinden.

Omdat de effecten van gedragsveranderingen meestal pas na een meerdere jaren zichtbaar zijn, geven de op te halen cijfers niet direct aan of de preventie- en handhavingsactiviteiten meteen effectief zijn. Door monitoring moeten de geplande activiteiten goed worden bijgehouden en telkens worden geëvalueerd of het doel van de activiteit is behaald. Zo kan nauwlettend bekeken worden of de activiteiten efficiënt en effectief zijn.

In 2018 heeft een nalevingsonderzoek door de Universiteit Twente in samenwerking met STAP plaatsgevonden. Hierbij werd de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar bij de verkoop van alcohol door verstrekkers (supermarkten, slijterijen, cafetaria's, horeca en sportkantines) onderzocht. Om de naleving te blijven monitoren is het aan te bevelen dat er op enig moment in de toekomst een nalevingsonderzoek door de Universiteit Twente wordt uitgevoerd. Eenzelfde onderzoek door dezelfde instantie heeft als voordeel dat de gegevens dan ook goed met elkaar kunnen worden vergleken omdat een zelfde manier van aanpak wordt gevolgd.

De looptijd van dit plan eindigt in 2026. De ambitie om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen reikt volgens het Nationaal Preventieakkoord in 2040 naar 25%.

Over 4 jaar zal samen met de ketenpartners dit plan worden geëvalueerd. Aan de hand van trends en landelijke ontwikkelingen wordt gekeken welke accentverschuivingen moeten plaatsvinden voor de periode 2026-2030.

9. Financiën

Op 27 september 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de zomernota. De zomernota is een uitwerking van de strategische visie "Mooi leven in Leudal" (december 2021) en het coalitieakkoord 2022-2026 "Samen bouwen aan Leudal". De meicirculaire 2022 is hierin verwerkt.

Het leefstijlakkoord biedt financiële middelen om in te zetten op onder andere alcoholpreventie. Per 2024 zijn deze middelen beschikbaar via de uitkering brede SPUK 2023-2026. Hiervoor wordt in 2023 een plan van aanpak opgesteld.

Het Beleidsplan en subsidieregeling NPO biedt ook middelen om extra in te zetten op weerbaarheid van kinderen en jongeren. Deze regeling geldt tot juli 2025.

Voor realiseren van de ambities en doelstellingen en ambities van dit plan is het nodig dat er een gezamenlijke focus wordt gelegd op preventie en handhaving. Waar de gemeente Leudal tot op heden vaak een reactieve rol heeft gespeeld is het van belang nu een proactieve houding aan te nemen. Voorkomen is beter dan genezen. Als wij als gemeente onze houding niet veranderen verslechter de gezondheid van de onze inwoners (zowel mentaal als fysiek) en zullen de zorguitgaven voor de inwoners en gemeente nog harder groeien dan ze op dit moment doen.

Bijlage 1 Resultaten nalevingsonderzoek 2018

Aantal aankooppogingen, correcte naleving en het nalevingspercentage per type verkooppunt **Type verkooppunt**	**Aantal aankooppogingen**	**Aantal keer correcte naleving**	**Nalevingspercentage**
Supermarkten	28	18	64,3%
Slijterijen	8	1	12,5%
Cafetaria's	34	7	20,6%
Horeca	86	18	20,9%
Sportkantines	27	3	11,1% (22,6%*)
Totaal	**183**	**47**	**25,7%**

De score voor de supermarkten is landelijk ongeveer gelijk. In de vier andere typen scoort de gemeente Leudal lager dan de landelijke cijfers.

Naleving van de wetgeving gemeente Leudal ten opzichte van landelijk[1]

	Landelijk 2016	**Leudal 2017-18**
Supermarkten	63%	64,3%
Slijterijen	62%	12,5%
Cafetaria's	29%	20,6%
Horeca	27%	20,8%
Sportkantines	17%	11,1%
Totaal	**36%**	**25,7%**

In totaal heeft 46,4% van de verkopers een interventie toegepast. Een interventie kan zijn: het vragen naar alleen een identiteitsbewijs, naar alleen de leeftijd of het vragen naar zowel een identiteitsbewijs als de leeftijd.

Interventies per type verkooppunt **Type verkooppunt**	**Aantal aankooppogingen**	**Interventies**
Supermarkten	28	21 (75,0%)
Slijterijen	8	3 (37,5%)
Cafetaria's	34	23 (67,6%)
Horeca	86	29 (33,7%)
Sportkantines	27	8 (33,3%)
Totaal	**183**	**85 (46,4%)**

Bijlage 2 Resultaten naar aanleiding van onderzoeken gezondheidsmonitor Jeugd (2017-2022) en gezondheidsmonitor (jong)volwassenen en ouderen (2020)

- *Alcoholgebruik jongeren (13-16 jaar), afgelopen 4 weken alcohol gedronken*

	Gemeente Leudal	Regio Limburg-Noord	Nederland
2005	67%	62%	
2009	55%	50%	
2013	43%	42%	
2015	30%*	39%	27%
2019	38%	31%	26%
2021	43%	35%	29%

NB: GGD merkt op dat cijfers voor de gemeente Leudal voor 2015 niet kloppen omdat Scholengemeenschap St. Ursula niet heeft meegewerkt aan het onderzoek in 2015.

- *Binge drinken jongeren (meer dan vijf drankjes alcohol op korte tijd drinken) (13-16 jaar), afgelopen 4 weken*

algemene cijfers over langere termijn, niet uitgesplitst in klas 2 en klas 4

	Gemeente Leudal	Regio Limburg-Noord
2005	41%	40%
2009	42%	37%
2013	32%	31%
2015		29%
2019	27%	23%
2021	32%	25%

cijfers onderzoek najaar 2021, rapport mei 2022

	Leudal	Regio	Nederland
Klas 2	17%	10%	8%
Klas 4	45%	39%	30%

- *Dronken of aangeschoten afgelopen 4 weken cijfers*

Algemene cijfers over de langere termijn, niet uitgesplitst in klas 2 en klas 4

	Gemeente Leudal	Regio Limburg- Noord
2005	22%	24%
2009	21%	20%
2013	19%	19%
2015		18%
2019	19%	15%
2021	22%	18%

onderzoek najaar 2021, rapport mei 2022

	Leudal	Regio	Nederland
Klas 2	8%	5%	4%
Klas 4	35%	30%	24%

- *Startleeftijd gebruik alcohol*

	Gemeente Leudal	Regio Limburg-Noord
2005	11,6	11,7
2009	12,2	12,3
2013	12,6	12,8
2015		12,8
2019	13,0	13,1
2021	13,0	12,9

De startleeftijd van het gebruik van alcohol is de laatste jaren iets omhoog gegaan.

- *Gemiddelde leeftijd wekelijks drinken*

	Gemeente Leudal	Regio Limburg-Noord
2019	14,5	14,4
2021	14,4	14,2

- *Sociale beschikbaarheid alcohol (via-via verkregen)*

	Gemeente Leudal	Regio Limburg-Noord
2015		72%
2019	80%	83%

- *Commerciële beschikbaarheid alcohol (zelf gekocht)*

	Gemeente Leudal	Regio Limburg-Noord
2015		28%
2019	42%	30%

- *Huisregels alcoholgebruik (12-16 jaar)*

	2019
Mag thuis 1 glas alcohol drinken	45%
Mag thuis meerdere glazen alcohol drinken	25%
Mag in het weekend alcohol drinken	42%
Mag alcohol drinken op een feestje	44%

- *Heeft afspraak met ouders over startleeftijd alcohol*

	Gemeente Leudal	Regio Limburg-Noord
2015		37%
2019	35%	36%

- *Heeft afspraak met ouders over startleeftijden alcohol vanaf 18 jaar – cijfers 2019*

	Heeft afspraak over drinken alcohol vanaf 18+
Gemeente Leudal	20%
Regio Limburg-Noord	17%

- *Geaccepteerde startleeftijd om voor het eerst een slokje alcohol drinken.*

Door volwassenen (18-65 jaar) met kinderen jonger dan 18 jaar.

	Gemeente Leudal			Regio Limburg-Noord		
	Jonger dan 16 jaar	16-17 jaar	18+	Jonger dan 16 jaar	16-17 jaar	18+
2012	38%	42%	20%	35%	41%	24%
2016	37%	39%	24%	32%	40%	28%
2020	31%	43%	26%	28%	41%	31%

- *Geaccepteerde startleeftijd om voor het eerst een glas alcohol drinken.*

Door volwassenen (18-65 jaar) met kinderen jonger dan 18 jaar.

	Gemeente Leudal			Regio Limburg-Noord		
	Jonger dan 16 jaar	16-17 jaar	18+	Jonger dan 16 jaar	16-17 jaar	18+
2012	14%	54%	32%	12%	52%	36%
2016	13%	49%	38%	12%	45%	43%
2020	9%	49%	42%	10%	43%	47%

- *Geaccepteerde startleeftijd om voor het eerst meerdere glazen alcohol drinken.*

Door volwassenen (18-65 jaar) met kinderen jonger dan 18 jaar.

	Gemeente Leudal			Regio Limburg-Noord		
	Jonger dan 16 jaar	16-17 jaar	18+	Jonger dan 16 jaar	16-17 jaar	18+
2012	4%	35%	61%	3%	33%	64%
2016	2%	31%	67%	3%	26%	71%
2020	2%	26%	72%	3%	23%	74%

Bijlage 3 Jaarplanning 2023-2026

Jaarplanning 2023

Actie	Wanneer?	Wie
Speerpunt 1 **Project drankketen** Communicatiemateriaal verspreiden en werven van keten Keetkeuren en voetbaltoernooi	Q3 Q4 (Deze planning is onder voorbehoud van de beschikbare financiële middelen voor met name het communicatiemateriaal. Daarbij is er nog steeds geen akkoord op het werkplan van het jongerenwerk, waardoor het de vraag is of de benodigde uren ook beschikbaar zullen zijn voor de keetkeuren. (en dus of het hele project doorgang kan vinden of niet).	Werkgroep bestaande uit: Jongerenwerker Synthese; Medewerker Synthese; Medewerker Vincent van Gogh; Gemeentelijke medewerker VTH; Trainee gemeente Leudal Ondersteuning door medewerker communicatie gemeente Leudal.
Speerpunt 2 **Contact met verenigingen** Contact leggen met JOGG-Teamfit om evtueel samenwerking te realiseren Vanuit het contact met JOGG-Teamfit contact starten met verenigingen Eerst richten op 3 dorpen (deze nog nader bepalen) Binnen deze 3 dorpen richten op voetbalvereniging (bijv. seizoensafsluiting) en Stichting Kindervakantiewerk. Contact met carnavalsverenigingen aangaan en werkwijze bepalen	Voor zomervakantie 2023 Start hiermee na de zomervakantie 2023	Werkgroep bestaande uit: Medewerker GGD; Medewerker 9 Neben; Medewerker Vincent van Gogh; Medewerker Synthese; Gemeentelijk medewerker VTH; Beleidsmedewerker afdeling Samenleving. Ondersteuning door medewerker communicatie gemeente Leudal.
Speerpunt 3. **Contact met ouders** Doorlopende informatievoorziening door middel van nieuwsbrieven via scholen Ouderavonden Webinars -webinar Jongeren en hun 800 vrienden (CJG)	Ca. iedere drie weken 1 a 2 keer per jaar 13 april 2023	Werkgroep bestaande uit: Leerkracht St. Ursula, Heythuysen; Leerkracht St. Ursula, Horn; Medewerker CJG; Medewerker Vincent van Gogh; Gemeentelijk medewerker VTH.

-webinar naar de brugklas (CJG) -webinar Less depress (VVGI) -webinar weerbaarheid (CJG) -webinar Puberbrein (CJG) De webinars zijn allen terug te kijken op de website van CJG	8 juni 2023 7 september 2023 14 september 2023 14 december 2023	Ondersteuning door medewerker communicatie gemeente Leudal

Mogelijke speerpunten voor dit jaar en de komende jaren (2023-2026)

(Weder)verstrekking minderjarigen: Horeca en verenigingen. Slijterijen supermarkten.	2023, Q3 en Q4	Boa's volgens schema.
Evenementen: doelgroepgericht of op melding.	2023, Q3 en Q4	Boa's en evt politie na overleg.
Nalevingsonderzoek	2024 en volgende jaren?	Zo mogelijk Universiteit Twente en STAP Mystery guests voor slijterijen, supermarkten, horeca, verenigingen

Bijlage 4: Sanctietabel behorend bij Preventie- en handhavingsplan Alcohol gemeente Leudal

Regel-geving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	*minimale hoogte dwangsom /hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3x opgelegde dwangsom	Sanctie per…	Begunstigingstermijn
Alcoholwet	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning aanwezig. Vergunning wel aangevraagd wel zicht op legalisatie	2	Last onder dwangsom		* 500 tot 100 m2, * 1000 vanaf 100 m^2	dag	2 dagen
Alcoholwet	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, geen zicht op legalisatie.	2	Last onder dwangsom		€10.000,- Bestuursdwang bij 3e constatering..	ineens	1 dag.
Alcoholwet	8	Leidinggevende voldoet niet langer aan een of meerdere aan hem gestelde vereiste	Artikel 31 verplicht in dat geval tot intrekking vergunning	2	Intrekking vergunning		Last en bestuurlijke boete niet mogelijk		1 week tot 12 weken, afhankelijk van inrichtingsaanpassingen
Alcoholwet	10	Inrichting voldoet niet langer aan een of meerdere gestelde inrichtingseisen	Artikel 31 verplicht in dat geval tot intrekking vergunning	2	Intrekking vergunning		Last en bestuurlijke boete niet mogelijk		1 week tot 12 weken, afhankelijk van inrichtingsaanpassingen
Alcoholwet	12 lid 1 en 2	Verstrekken alcoholhoudende drank in een niet op de vergunning vermelde lokaliteit	Art. 30. Melding wijzigingen	2	Last onder dwangsom		€500	dag	2 dagen
Alcoholwet	13 lid 1	Verbod verstrekking alcohol horecalokaliteit/ terras voor gebruik elders dan ter plaatse	Bij 3e constatering naast opleggen last tevens pv of bestuurlijke boete	3	Waarschuwing boete		Volgens OM		2x 2 uur
Alcoholwet	13 lid 2	Verbod	Slechts toegestaan indien een	3	Waarschuwing				

Regel-geving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	*minimale hoogte dwangsom /hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3x opgelegde dwangsom	Sanctie per…	Begunstigingstermijn
		verstrekking alcohol voor gebruik ter plaatse in slijtersbedrijf	klant erom vraagt de alcoholhoudende drank eerst te proeven. Bij 3e constatering: zie bij lid 1						
Alcoholwet	14 lid 1	Verbod andere bedrijfsactiviteiten in slijtersbedrijf	In het Besluit aanvulling omschrijving slijtersbedrijf staat welke activiteiten in het slijtersbedrijf zijn toegestaan	3	Last onder dwangsom		€500	0vertreding	2 dagen
Alcoholwet	14 lid 2 en 15	Verbod kleinhandel in horecalokaliteit of op terras		3	Last onder dwangsom		€500	0vertreding	2 dagen
Alcoholwet	16	Verbod automatenver-koop alcohol	M.u.v. hotelkamers	2	Last onder dwangsom		€500	0vertreding	2 dagen
Alcoholwet	17	Verbod verstrekken alcoholhoudende drank anders dan in gesloten verpakking	Dit geldt voor supermarkten en slijterijen, niet voor horeca-inrichtingen	3	Last onder dwangsom		€250	0vertreding	
Alcoholwet	18 lid 1 en 2	Verkoopverbod zwakalcoholische drank anders dan in slijtersbedrijf of levensmiddelenbedrijf voor gebruik elders dan ter plaatse		3	Last onder dwangsom		€500	0vertreding	2 dagen
Alcoholwet	18 lid 3	Onderscheid tussen zwakalcoholhoudende en alcoholvrije dranken ontbreekt in ruimte van het levensmiddelenbe		3	Last onder dwangsom		€250	0vertreding	2 dagen

Regel-geving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	*minimale hoogte dwangsom /hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3x opgelegde dwangsom	Sanctie per…	Begunstigingstermijn
		drijf							
Alcoholwet	19 lid 1	Verbod op bestelservice sterke drank voor ander bedrijf dan slijtersbedrijf en partijen-catering		2	Last onder dwangsom		€500	0vertreding	1 dag
Alcoholwet	19 lid 2	Verbod bestelservice zwakalcoholhoudende drank, behalve vanuit de uitzonderingen genoemd in artikel 19 lid 2		2	Last onder dwangsom		€500	0vertreding	1 dag
Alcoholwet	20 lid 1	Verkoop alcoholhoudende drank aan persoon < 18 jaar/leeftijd niet vastgesteld		1	PV bij 1e constatering en bestuurlijke waarschuwing. Bestuursdwang sluiting voor 1 week 2e constatering. Bestuursdwang sluiting 1 maand bij 3e constatering. Bij herhaling vergunning intrekken.		Volgens OM Sluiting: 1 week 1 maand permanent	overtreding	geen
Alcoholwet	20 lid 2	Bezoeker < 18 jaar (leeftijd niet vastgesteld), zonder toezicht van persoon 21 jaar of ouder, toegelaten in slijtersbedrijf		2	PV		Volgens OM	overtreding	geen
Alcoholwet	20 lid 3	Leeftijdsgrens niet duidelijk aangegeven bij		2	Last onder dwangsom		€250	overtreding	2 dagen

Regel-geving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	*minimale hoogte dwangsom /hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3x opgelegde dwangsom	Sanctie per…	Begunstigingstermijn
		toegang horeca-/slijtlokaliteit (sticker							
Alcoholwet	20 lid 4	Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf		1	Proces verbaal en last onder bestuursdwang	Dronken personen verwijderen en sluiten.	Bestuurlijke boete niet mogelijk(art.44a DHW)	overtreding	Direct, max. 1 uur
Alcoholwet	20 lid 5	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf		1	Proces verbaal en last onder bestuursdwang	werkzaamheden laten staken door onder invloed verkerende medewerker	Bestuurlijke boete niet mogelijk(art.44a Alcoholwet)	overtreding	direct
Alcoholwet	21	Alcoholhoudende drank verstrekken wat tot verstoring openbare orde, veiligheid of zedelijkheid leid		1	Proces verbaal en last onder bestuursdwang	Sluiting alcoholverkoop	Bestuurlijke boete niet mogelijk(art.44a Alcoholwet)	overtreding	Zeer korte termijn, afhankelijk van politiebijstand
Alcoholwet	22 lid 1 en 2	Verbod alcoholhoudende drank te verstrekken in tankstations e.d	i.c.m. art. 25 Alcoholwet	1	Last onder dwangsom Bij niet voldoen bestuursdwang (in beslagname voorraad)		€500	overtreding	1 uur
Alcoholwet	24 lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf		2	Waarschuwing. Bij recidive: voornemen tot intrekken of schorsen vergunning			overtreding	maatwerk
Alcoholwet	24 lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar		2	Last onder dwangsom		€500	overtreding	1 uur
Alcoholwet	25 lid 1	Verbod aanwezigheid		3	Waarschuwing Bij herhaling last		€500	overtreding	1 week

Regel-geving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	*minimale hoogte dwangsom /hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3x opgelegde dwangsom	Sanctie per…	Begunstigingstermijn
		alcoholhoudende drank behoudens uitzondering of besloten bijeenkomst			onder dwangsom				
Alcoholwet	25 lid 2	Verbod nuttiging alcoholhoudende drank ter plaatse, in niet zijnde horecabedrijf, behoudens uitzondering of besloten bijeenkomst		3	Waarschuwing Last onder dwangsom		€500	overtreding	1 dag
Alcoholwet	29, lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting		3	Last onder dwangsom		€250	per document per constatering	1 week
Alcoholwet	30	Vergunninghouder heeft geen melding gedaan van wijziging in inrichting	Imperatieve intrekkingsgrond	1	Intrekking vergunning (na legalisatieonderzoek)		Niet mogelijk		2 weken zienswijzetermijn, intrekking volgt alleen als na verstrijken termijn geen melding van wijzigingen is gedaan
Alcoholwet	30a, lid 1	Geen melding nieuwe leidinggevende of doorhaling gedaan	Imperatieve intrekkingsgrond	1	Intrekking vergunning (na legalisatieonderzoek)		Niet mogelijk		2 weken zienswijzetermijn, intrekking volgt alleen als na verstrijken termijn geen melding van wijzigingen is gedaan
Alcoholwet	31, lid 1	Gevaar voor openbare orde, veiligheid of zedelijkheid door voorgedane feiten	Imperatieve intrekkingsgrond	1	Intrekking vergunning		Niet mogelijk		Afhankelijk van het gevaar
Alcoholwet	31 lid 2	Handelen in strijd met vergunningvoorschriften of regels	Facultatieve intrekkingsgrond	2	Schorsing vergunning (art. 32 Alcoholwet) Intrekking vergunning		voornemen tot intrekken vergunning (art. 44a Alcoholwet)	overtreding	maatwerk

Regel-geving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	*minimale hoogte dwangsom /hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3x opgelegde dwangsom	Sanctie per…	Begunstigingstermijn
		uit DHW							
Alcoholwet	31, lid 3	Resultaat Wet bibob of minimaal 3x weigering bijschrijving persoon op aanhangsel	Facultatieve intrekkingsgrond	1	Schorsing vergunning (art. 32 Alcoholwet) Intrekking vergunning		voornemen tot intrekken vergunning (art. 44a Alcoholwet)	overtreding	Zienswijzetermijn 2 weken, begunstigingstermijn 1 week
Alcoholwet	35, lid 1	Zonder ontheffing zwakalcoholhoudende drank verstrekken		1	Last onder dwangsom		Vergelijkbaar met A-evenement 500,- B-evenement 1500,- C-evenement 5000,-	overtreding	direct drankverstrekking staken, max. 1 uur
Alcoholwet	35, lid 2	Niet voldoen aan beperkingen/voorschriften die gekoppeld zijn aan ontheffing		1	Last onder dwangsom		Vergelijkbaar met A-evenement 500,- B-evenement 1500,- C-evenement 5000,-	overtreding	Zo mogelijk direct naleven van voorwaarden, max. 1 uur
Alcoholwet	35, lid 4	Ontheffing niet aanwezig		2	Last onder dwangsom		500,-	overtreding	1 uur om ontheffing te tonen
Alcoholwet	45	<18-jarige heeft alcohol op publiek toegankelijke plaats	uitgezonderd plaatsen waar bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank voor gebruik elders dan ter plaatse wordt verstrekt. Dat zijn supermarkten, andere levensmiddelenhandels, slijterijen, en soms snackbars.	1	Waarschuwing en Halt verwijzing Bij recidive Strafrechtelijk (Procesverbaal)	In beslag nemen drank	Volgens OM	overtreding	Geen
Alcoholwet	45a	Verbod op wederverstrekking (het kopen van alcohol door iemand van 18 jaar of ouder die bestemd is voor iemand die jonger is dan 18)		1	Proces Verbaal = strafrechtelijk	In beslag nemen drank	Volgens OM	overtreding	Geen

Regel-geving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	*minimale hoogte dwangsom /hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3x opgelegde dwangsom	Sanctie per…	Begunstigingstermijn
PARACOMMERCIE									
Alcoholwet AV	4, lid 1 en 25a Alcohol wet en 2.5.4.2 lid 1 AV	Paracommercieel horecabedrijf houdt zich niet aan de schenktijden voor alcoholhoudende drank		2	Last onder dwangsom		€1000	overtreding	1 dag
Alcoholwet AV	4, lid 1 en 25a Alcohol wet en 2.5.4.2 lid 3 AV	Paracommercieel horecabedrijf organiseert meer dan het aantal toegestane bijeenkomsten		2	Indien duidelijke aanwijzingen: preventieve last onder dwangsom of om herhaling te voorkomen		€1000	bijeenkomst boven het maximaal toegestane aantal	geen
DHW	4	Ontheffing niet aanwezig		3	Last onder dwangsom		€250	overtreding	1 dag
Alcoholwet	9 lid 1 en 2	Geen reglement vastgesteld, danwel voldoet niet aan eisen lid 2		3	Last onder dwangsom		€250	week	Maatwerk, in afstemming met bestuur, 4-8 weken
Alcoholwet	9 lid 3	Geen registratie van barvrijwilligers die voorlichtingsinstructie hebben gehad		3	Last onder dwangsom		€250	week	Maatwerk, in afstemming met bestuur, 4-8 weken
Alcoholwet	9 lid 3 en 4	Reglement/registratie niet in de inrichting aanwezig		3	Last onder dwangsom		€250	Per document, per overtreding	maatwerk, in afstemming met bestuur, tenzij reglement/registratie wel bestaat maar niet ter plaatse, dan termijn verkorten tot 1-2 weken.
TERRAS									
Bestemming splan, Alcoholwet		Bedrijf exploiteert terras zonder dat het past in het	geen aanpassing in het bestemmingsplan, wél zicht op legalisatie	2	Last onder dwangsom		€750	dag	maatwerk

Regel-geving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Categorie	Sanctiemiddel (geadviseerd)	Bestuursdwang toepassing	*minimale hoogte dwangsom /hoogte bestuurlijke boete in euro's * maximum dwangsombedrag: 3x opgelegde dwangsom	Sanctie per…	Begunstigingstermijn
		bestemmingsplan of is opgenomen in de vergunning							
Bestemming splan, Alcoholwet		Bedrijf exploiteert terras zonder dat het past in het bestemmingsplan of is opgenomen in de vergunning	geen aanpassing bestemmingsplan, geen zicht op legalisatie	2	Last onder dwangsom		€1000		maatwerk
Bestemming splan, Alcoholwet		overtredingen in strijd met de vergunnning		2 of 3	Last onder dwangsom		€500	dag	maatwerk
(TIJDELIJKE) SLUITINGSTIJDEN									
AV	2.5.3.2 lid 1	Horecabedrijf houdt zich niet aan tijdelijke sluitingstijd / tijdelijke sluiting	burgemeester heeft reden gezien tot tijdelijke sluitingstijden/tijdelijke sluiting	1	Strafrecht en spoedbestuursdwang met assistentie politie	Verzegelen en sluiten van de zaak Last onder dwangsom om herhaling te voorkomen	€ 10.000	24 uur	direct, indien dat niet mogelijk is vanwege eigen veiligheid, zo spoedig mogelijk daarna
AV	2.5.3.2 lid 3	aanwezigheid bezoekers in gesloten horecabedrijf		1	Strafrecht en spoedbestuursdwang	Verzegelen en sluiten van de zaak	€ 10.000	24 uur	direct, indien dat niet mogelijk is vanwege eigen veiligheid, zo spoedig mogelijk daarna